

Vård till personer från andra länder

Landstingets uppdrag

Landstingets uppgift är i första hand att ge vård till länets befolkning. Men även de som vistas här tillfälligt kan få vård.

Vård enligt EU/EES och asylsjukvård

Det som gäller för försäkrade i andra EU/EES-länder och konventionsländer framgår av landstingets avgiftshandbok¹. I anvisningarna om utländska personers vård redovisas asylsökandes rätt till vård². Asylsökande ska visa sitt LMA-kort.

En asylsökande som fått avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd har rätt till vård så länge som personen finns kvar i mottagningssystemet. Barn som tidigare sökt asyl, men som håller sig undan avvisning ("gömda barn"), har samma rätt till vård som inomlänsbarn.

Landstingets vårdansvar till alla

Landstinget ska ge omedelbar sjukvård och tandvård till alla utländska personer som blir akut sjuka här, även om de inte kan betala kontant vid vårdtillfället.³ Kan de inte betala får man försöka lösa det i efterhand.

Med omedelbar vård menas plötsligt påkomna besvär i akuta sjukdomsfall och olycksfall där det krävs ett snabbt omhändertagande, men även akuta tillstånd av mindre brådskande karaktär som inte kan vänta till nästa dag. Vad som anses som omedelbar vård avgörs av den behandlande läkaren från fall till fall.

Utlänningar som saknar ekonomisk sjukvårdsförmån

Personer som inte omfattas av reglerna om EU-vård eller asylsjukvårdslagen kan inte få vård gratis eller till subventionerat pris. Det gäller såväl barn som vuxna.⁴

Gruppen är inte enhetlig. De kan vara utomeuropeiska turister eller besökande. Hit räknas anhöriga som får vistas i Sverige medan ansökan om uppehållstillstånd prövas (ej asylärende). Det gäller även dem med tidsbegränsade uppehållstillstånd som inte folkbokförts. Det handlar också om dem som vistas här olagligt, t.ex. vuxna som fått avslag på sin asylansökning och som håller sig undan avvisning ("gömda"), personer som saknar visering eller där viseringen gått ut eller anhöriga som fått ansökan om uppehållstillstånd avslagen.

¹ Se intranätet under Vård och hälsa, patientförmåner, avgiftshandbok.

² D:o. Avgifter och vårdskyldighet när personer från andra länder söker vård i länet ("anvisningarna"). Asylsjukvårdslagen omfattar även traffickingoffer (bevispersoner) med tidsbegränsat uppehållstillstånd. Dessa har rätt till fullständig vård.

³ 4 § första stycket hälso- och sjukvårdslagen och 6 § tandvårdslagen.

⁴ Det finns specialfall. Anhöriga tillståndssökande kan få hälsoundersökning av smittskyddsskäl. Tidsbegränsat uppehållstillstånd kan ges till den som beviljats vård i Sverige.

För inresa i Sverige krävs för personer från vissa länder visering och en medicinsk reseförsäkring för akut läkarhjälp och brådskande sjukhusvård.

När vårdmottagningen registrerar patientuppgifterna ger systemet automatiskt uppgift om vilken avgift som patienten ska betala. Det är viktigt att korrekta uppgifter lämnas. Mottagningen eller kliniken ersätts bara för EU-vård och asylvård. Om utlänningen inte kan betala kontant lämnas ett inbetalningskort eller en faktura. Om det uppstår problem med betalningen etableras - om det är möjligt - en personlig kontakt för en dialog utifrån patientens förutsättningar. Inkasso används inte. Skulle betalningen utebli får mottagningen eller kliniken ingen annan ersättning.

När vårdbehovet inte är akut

Det finns inget som hindrar att utlänningar får sjukvård för icke akuta tillstånd om vårdmottagningen anser sig ha överkapacitet att ta emot och det inte går ut över länsbornas möjlighet att få vård. Men landstinget är inte skyldigt att ge vård som inte är akut. Även i dessa fall debiteras den verkliga vårdkostnaden. För planerad vård kan ställas krav på förskottsbetalning, vilket får avgöras av respektive förvaltning.

Sekretess och poliskontakt

Sjukvårdssekretessen gäller för alla patienter, också för dem som vistas i länet utan tillstånd. På förfrågan från polisen är sjukvårdspersonalen skyldig att lämna uppgift om en viss person lokalmässigt finns på en sjukvårdsinrättning. All vård ska journalföras. Läs mer i anvisningarna.

Vem beslutar om regler för vård till utlänningar?

Reglerna om utländska personers vård har sin grund i riksdagsbeslut. Ett enskilt landsting kan inte gå utanför sitt kompetensområde utan måste följa vad staten har fastställt om vårdförmånerna. Förutom kommunallagen, hälso- och sjukvårdslagen och tandvårdslagen finns EU/EES- överenskommelser, sjukvårdskonventioner samt lagen om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. Här kan nämnas även lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område och speciallagar, bl.a. smittskyddslagen.

Bosättningskravet avgörs med ledning av bestämmelserna om folkbokföring. När en utlänning tagits emot i en kommun och folkbokförts har landstinget samma skyldigheter mot dem som mot övriga bosatta.

Det är viktigt att landstingets personal behandlar alla på ett likvärdigt sätt utifrån vad som gäller för varje grupp.

Socialdepartementet har aviserat att de ska utreda frågan om utökad rätt till sjukvård för personer som idag saknar vårdförmåner i Sverige.

Vid frågor

Kontaktpersonerna för avgiftsfrågor vid respektive sjukvårdsförvaltning och folktandvården kan besvara frågor om tillämpningen. Namn och telefon framgår av avgiftshandboken.